

JOGTUDOMÁNYI KÖZLÖNY

KAPCSOLATBAN A DÖNTVÉNYEK GYÜJTEMÉNYÉVEL.

SZERKESZTŐSÉG:

Zöldfa=utca 31-ik szám.

Megjelen minden pénteken.

KIADÓ-HIVATAL:

Egyetem=utca 4=ik szám.

Előfizetési díj: lélekre " " 6 ft negyedévre " 3 . A megrendelések a kiadó-hivatalhoz intézendők. — A kéziratok bérmentve a szerkesztői irodába.

Tartalom: A házi törvények és a renunciatio. *Dr. Nagy Ernő* nagyváradai jogakadémiai tanártól. — *Törvénykezési Szemle:* Adalék az orvosszakértői vélemények mérlegeléséhez. Közl: *Dr. Szigeti Gusztáv* budapesti gyakorló orvos. — Összhang a C. lapon. *Harmath Jenő* betétszerk. kir. albirótól. — Különfélek.

Melléklet; Curiai Határozatok. — Kir. táblai határozatok. — Kivonat a «Budapesti Közlöny»-ből.

A házi törvények és a renunciatio.*

II.

Nálunk a házi törvényeknek hasonló jelentősége természetesen nem lehetett. A magyar állam már eredetében tisztán közjogi alakulat, valóságos nemzeti állam. És ha később a hűbéres államokban divatos egyes jogi kifejezéseket, szólás módokat átvettünk is, azért a népnek tudatában a köznek, az államnak eszméje élt, melyet sohasem volt képes elhomályosítani a fölé- és alárendeltség magánjogi viszonya. Az államot az uralkodó család tulajdonának nem tekintették. Századokon keresztül a választással vegyes örökösödés, de még inkább a választási monarchia idejében szembeötlő, hogy a közhatalom forrása a nemzet, s hogy a választással és koronázással ruházta azt a királyra. Így azután nálunk a középkori felfogás közhatalomból vezette le a királyi hatalmat (a szent korona tana) és nem megfordítva a fejedelmi hatalomból a közhatalmat. Azokat az ügyeket, melyek a német patrimonális országokban a házi törvények alá tartoztak, nálunk, amennyiben jogi szabályozást nyertek, országos törvények szabályozták: a trónörökösödést, annak feltételeit, a regensség és gyámság ügyét, valamint az uralkodótárs (Correx) intézményét. Az országgyűlés beleegyezése nélkül kötött családi szerződéseket pedig érvényeseknek nem tekintették.

Nem lehet azonban tagadni, hogy a trónörökösödésnek a fiág javára történt rendezésével, 1687-ben, illetve a nőági örökösödés elfogadásával, 1723-ban, örökösödési törvényeink csak a főelveket határozták meg: az örökösödésre jogosult ágakat, magát az ági örökösödést, melyet azonban szintén csak érintenek, az elsőszülöttségi rendet, a törvényes születést, a római katolikus vallást és a részletekre vonatkozólag, amennyiben az örökösödési sorrend szabatos megállapításához szükségesek, örökösödési törvényeink keretében megférnek, azokkal ellentétben nincsenek, hanem kiegészítik, a honi alkotmányos gyakorlat a házi törvények egyes intézkedéseit állandóan figyelembe vette, elismerte. Így az ági örökösödés részleteire vonatkozó egyes tételeket, az ági örökösödéssel legszorosabb kapcsolatban levő repraesentatio elvét, az egyenrangú házasságot, az uralkodónak, mint családfőnek a házasságok megkötéséhez szükséges beleegyezését.

Sőt az 1723. évi I. tcz. 3. és 4. §-aiban, a II. tcz. 7. és 9. §-aiban idevonatkozólag bizonyos utalásokra is találunk. E törvények a trónörökösödést főelvekben a Felség többi országaiban érvényes örökösödési renddel egyezően szabályozván, kijelentik, hogy így az örökösödés, Ő Felsége által az örökös országaiban már rendezett, megállapított, kihirdetett és elfogadott módnak megfelelően történik, olyképen, hogy azon nő, vagy annak férfi örököse, ki az ausztriai ház

említett országainak és tartományainak, az ausztriai házban bevett elsőszülöttségi rend szerint örökös leendő, Magyarországon és csatolt részeiben királynak tartassék és koronáz-tassék. Az örökösödési sorrend tehát a három nőág életére egy és ugyanaz, amiből következőleg a sorrendet megállapító feltételekben sem lehet eltérés,* mert csak így érhető el a magyar törvényekben is kifejezett közös cél, hogy Magyarországon és a felség örökös országaiban az uralkodói hatalmat egy és ugyanazon physikai személy feloszthatlanul, elválaszthatlanul együtt birja. Az említett 1723: II. tcz. 7. §-a pedig még külön kiemeli, hogy az uralkodás és kormányzás joga «... a mindkét nembeli ausztriai főherczegekre szálljon, ő császári királyi uralkodó sz. Felsége által más, német birodalmi és azon kívül fekvő örökös országaiban, az elsőszülöttségre megállapított jog szerint». Az 1723. évi II. tcz. 10. §-a, valamint a hitlevelek általában (4. §.) ismét az ausztriai főherczegekről szólnak, mint akik a magyar trónon örökösödési joggal birnak. Ezzel a magyar országos törvények a trónörökösödési feltételek közé sorolják, hogy az örökös ausztriai főherczeg is legyen, vagyis közvetve elismerik azokat a feltételeket, melyektől az uralkodó családhoz tartozás, illetve a főherczegi czim, a vele járó jogok függnek. És itt szerepel az egyenrangú házasság feltétele, melyet különben a magyar jog nem ismer.

De már a házi törvények egyéb közjogi természetű rendelkezései, melyek nincsenek a trónörökösödési sorrenddel kapcsolatban, mint a nagykorúságra, regensségre (magánjogban a gyámságra) vonatkozók, Magyarországra nem hatnak ki és azért, ha a két állam mai nap ez ügyekben egyenlő eljárás szükségét látná, Magyarországot illetőleg csak a törvényhozás hozzájárulásával lenne érvényes.

A régi német patrimoniális államokban, az alkotmányosság életbe léptével felmerül az a kérdés, hogy a dynastiák említett autonómiája és ezzel a szabályalkotás joga, továbbra is fenállónak tekinthető-e? A kérdés részletes elemzése messze vezetne és ez végre is az illető államok szakirodalmát illeti. De nagyban és egészben szólva, amennyiben az alkotmány a házi törvény valamely intézkedését átvette, azt szövegezve, mint most már az alkotmány részét újra kifejezte, ezzel szerintünk egyszersmind kivette a dynastia autonómiájából és mert az országos alkotmányi jogban szabályozta, az ide vonatkozó további jogalkotás is az országos törvényhozást illeti.

Ehhez sokban hasonlóan ítelnénk meg azt az esetet is, amidőn az alkotmány a házi törvény valamely tételét formálisan ugyan nem veszi át, de annak alkalmazását, úgy a hogy van, elrendeli. Ez esetben a házi törvény illető tételének a dynastia autonomiájából folyó, egyoldalú megváltoztatása összeütközésbe jönne az alkotmányjoggal, mely a régi tartalmat fogadta el. Már pedig az alkotmányjog, mint országos jog, felette áll a házi törvényeknek.

De a házi törvényeknek az a része, melyről az országos törvények nem intézkednek, a gyakorlat pedig továbbra is állandóan elismeri, ez szerintünk megmaradt a dynastia

* Az előbbi közl. l. a múlt heti számban.

* A r. kath. vallást, mint feltételt Ausztriában is a magyar törvényekből veszik át, mert erről meg a házi törvények nem emlékeznek.

autonomiájának körében. Ilyeneknek tekintenénk különösen az uralkodó családírói hatalmára, valamint az uralkodó család kivételes magánjogi állására vonatkozó intézkedéseket.

Végre a magyar jog szempontjából tekintve a kérdést, minthogy a házi törvények általánosságban Magyarországra nem hatnak ki, tehát a magyar jog sem lehet azoknak korlátozása. Egymástól függetlenek. De már amennyiben egyes részletekre, mint fentebb láttuk, a magyar alkotmányos gyakorlat a házi törvények némely tételeit szintén elfogadja, trónörökösödési törvényeink ezekre utalnak: az ép előzőleg fejtegetett eset nálunk is előállhat. A nőági örökösödést szabályozó törvényeink természetesen a házi törvényeknek 1723-ban fenálló tételeit vehették csak figyelembe, már most ezeknek megváltoztatása, minthogy a házi törvény, mint olyan, a saját erejéből Magyarországra nem hat ki, nálunk csak akkor lehet érvényes, ha valamiképp a magyar jogban is elismerésre talál.

Ezek után a renunciatio (vagy renuntiatio) jogi jelentőségének kifejtése nem fog nagyobb nehézségeket okozni.* Keletkezésüknél azok az okok működtek közre, melyek a házi törvényeket általában létrehozták, a római jog receptiója pedig különös fontosságot nyer.

A német birodalom szoros kapcsolata Rómával, illetve Olaszországgal eredményezi, hogy a német tanulók nagy számmal látogatják a bolognai egyetemet, a honnan a római jog ismeretével térnek haza, mely azután mint tökéletesebb jogi rendszer, a honi szokásjogot mindinkább háttérbe szorítja. Így történik az örökösödési joggal is. A régi germán örökösödés helyébe, mely az ősi birtokot a családtól elidegeníthetlenné tekintette és a leányokat kizárta, a római örökjog lép, mely szerint az örökhagyó vagyonával már szabadabban rendelkezhetik és a gyermekek [fiuk, leányok] egyenlően örökösödhetnek. A római jog hatása alatt tehát előfordul, hogy az ősi családi birtoknak, a patrimonialis ország területének egy részét, a leány örökség címén kiviszi a családból. De ez egyszersmind a legvisszatetszőbb eredmény, melylyel szemben a fejedelmi családok már korán védekezni törekednek és pedig olyanformán, hogy a leányok férjhezmenetelükkor nyernek kielégítést és ennek fejében lemondanak a területben való (magánjogi) örökösödésről, vagyis kiállítják a renunciatiót. A mondottaknak felel meg, hogy az első ilyen renunciatio abban az időben keltek, melyben a római jog a német birodalomban teljesebb uralomra jut és ma a legelsőnek, egy 1214-ben kiállítottat ismerünk.

Ez időben tehát a renunciatio csakugyan az ország terü-

* A renunciatióról a német irodalomban sem tájékozódhatunk könnyen. A nagy közönséget szolgáló művek többször tévesen magyarázzák. Brockhaus Lexiconában azt olvashatjuk: Renunciationsacte = Entsagungsurkunde, bes. die Erklärung Philips V. von Spanien in welcher er, der Erbfolge in Frankreich entsagte. Kaltschmid, Fremdwörterbuch 8-ik kiadásában: Renunciatio successionis = Entsagung der Thronfolge. A Bluntschli-féle Staatswörterbuch, a Welcker-Rottack-féle Staatslexicon, mint külön czimszót nem veszi föl. A Görres-társaság által kiadott nagy Staatslexicon (II. köt. 705. l.) homályosan szól a renunciationes necessariae-ről, mint «Erbverzichte adeliger Töchter, welche um das Stammgut bei der Familie zu erhalten, gegen eine Abfindung ihrem Erbrecht, bis zum ledigen Anfall, entsagten.» Sőt a szakmunkák is csak egész röviden tárgyalják. Így Moser: Deutsch. Staatsrecht, Familienstaatsrecht (még a legterjedelmesebb); Pütter: Historische Entw. des heutigen Staatsverfassung des Deutsch. Reichs; Häberlin: Handbuch des Deutschen Staatsrechts; Eichhorn: Rechtsgeschichte; Kohler: Handbuch des deutschen Privatrechts; Jordan: Hausgesetz; Seidler: Studien zur Geschichte und Dogmatik des österr. Staatsrechtes; Hauke: Die geschichtl. Grundlagen des Monarchenrechts, stb. — Schulze a német fejedelmi családok házi törvényeit összegyűjtve közli, Hausgesetze II. köt., kivételével az ausztriai házi törvényeknek, melyeket egészben még eddig nem publicáltak, habár 1839-ben rendezettek és fejedelmi megerősítést is nyertek; sőt úgy értesültem, hogy uralkodó királyunk a házi törvények e gyűjteményét trónralépte után (1850?) szintén megerősítette.

letében és ezzel kapcsolatos közhatalmi jogokban való örökösödésről lemondást jelentett, csak hogy később a viszonyok teljesen átalakulnak.

Amidőn már a XVI. század végén, de még inkább a XVII. században a házi törvények érvénye, mint a fejedelmi családok különös állásának megfelelő kötelező jogé elismertetett, akkor már a renunciatio nem volt szükség, mert hisz az örökösödés úgy sem történhetett volna a közönséges magánjog, hanem csak a házi törvények szerint. De azért, mint a német dynastikus családok egyik legrégebb intézménye, továbbra is fennmarad, melyet kezdetben a szokás, később a házi törvények rendelkezései kötelezővé tettek (renunciationes necessariae). A változott viszonyok között azonban nem annyira lemondást jelentenek, mert hisz a lemondót a közönséges magánjog szerinti örökösödés most már nem illette meg a területben, tehát arról le sem mondhatott, hanem inkább a házi törvények, azokban foglalt örökösödési rendnek ünnepélyes elismerését, megerősítését. Amennyiben pedig a házi törvények a férfiak kihalása után a nők, illetve a női ágak örökösödését megállapították, a renunciatio, midőn a házi törvények örökösödési rendjét egészben ünnepélyesen elismeri, vagyis ennek megfelelő nyilatkozatokat tartalmaz, a nők örökösödését is fentartja, ami a lemondás okleveleiben rendszerint kifejezésre is jut.

Ez a mai jelentősége a renunciatio-nak, amely tehát nem lemondás a trónörökösödésről, hanem a házi törvényekben foglalt (esetleg ma az alkotmány által is átvett) örökösödési rendnek, sorrendnek elismerése, a megelőző ágak előnyére, de egyszersmind fentartása a jognak arra az esetre, ha a házi törvények szerint a lemondót, vagy ágát illetné meg az örökösödés. Minthogy azonban ma már a renunciatio kiállítása nélkül sem történhetné a trónörökösödés másként, azért e lemondást ősi mulattal bíró, olyan ünnepélyes, szertartásos eljárásnak kell tekintenünk, melynek semmiféle pozitív közjogi jelentősége nincsen.*

- A Habsburgoknál, vagyis az osztrák házban, a renunciatio kiadása IV. Rudolf herceg idejétől (megh. 1365-ben) állandóan szokásban van, habár itt az u. n. Privilegium majus rendelkezései folytán sem lett volna reá szükség, minthogy ez a férfiak örökjogát megállapította, de azért mind a mai napig fennmaradt. Hogy azonban már a XVI. században csakis ünnepélyes aktusnak tekintik, mely az örökösödésre változást nem idézhet elő, az a legvilágosabban kitűnik I. Ferdinándnak 1543-ban kelt végrendeletéből: «Und ob gleichvol ainer oder mer unsern töchtern solche verzicht, aus was Ursachen das wär, nit geschähe, So solten Si doch gegen entrichtung und empfangung obbestimpter Haymbsteuer und abvertigung von aller väterlichen und muetterlichen Erbschaft ausgeschlossen und inen unser liebste Sune verner noch merer nicht schuldig seyn.»**

Az a nézet, hogy a renunciatio a trónörökösödésről való végleges lemondást jelentene, a magyar jogász előtt már aggályossá, sőt tarthatatlanná válik, ha tekintetbe veszi, hogy törvényeink még mindig szólnak, minden becikkelyezett hitlevélben (4. §.) I. Lipót és I. József királyok nőágainak örökösödési jogáról, pedig a nevezett uralkodók leányai, a természet rendje szerint, már csak az idegen fejedelmekkel kötött házasságból leszármazó utódaikban élhetnek és az általuk kiadott renunciatio is általában ismeretesek. Így az

* Seidler bécsi tanár: Studien zur Geschichte und Dogmatik des österr. Staatsrechtes cz. szép dolgozatában mondja: «Die Renunciationen sich verhehlender Princessen sind staatsrechtlich ohne jede Bedeutung» (61. l.). Hauke czernovitz tanár szerint: «Die Bedeutung dieser Verzichte ist für das heutige Recht dahin zu bestimmen, dass sie eine, in solenner Weise abgegebene Erklärung des Rechtsbestandes der Thronfolgeordnung enthalten.» (Id. m. 127. l.)

** Hauke: Die geschichtl. Grundl. des Monarchenrechts. 127. l. — I. Ferdinánd végrendeletében hozományul 100,000 forint, kelengyére 20,000 forint állapított meg.

osztrák *pragmatica sanctio* keletkezése után az első lemondást I. Józsefnek idősebb leánya, Mária Josepha, 1719. évi augusztus 19-én állította ki: «non solum in favorem, commodum et prælationem posteritatis et hæredum masculorum, quos numeros Majestati Suæ a Deo præcamur, verum et foëminarum Archi-Ducissarum a Majestate Sua jam progenerarum et deinceps nasciturarum, omniumque eorum posterorum, hæredum et successorum utriusque sexus». Ezt csakhamar követte I. József ifjabb leányának, Mária Amália főhercegnőnek, 1722 október 3-án kiadott renunciatioja, mely az előbbivel ugyan lényegben megegyez, csak hogy mint ifjabb szülött idősebb nővéréről is megemlékezik, a már renunciatiót kiadott főhercegnőről és utódairól: «in favorem et commodum præfatæ senioris Nostræ Sororis, Serenissimæ Archi-Ducissæ Mariæ Josephæ, eiusdemque Posterorum et Successorum Masculorum pariter et Foëminarum...» *

Nagy Ernő.

TÖRVÉNYKEZÉSI SZEMLE.

Adalék az orvosszakértői vélemények mérlegeléséhez.

A közönséges büntettek legnagyobb részében, mérgezés, emberölés stb. esetében a törvény-paragrafusok bármily pontos ismerete csak arra nézve nyújt támpontot, mily elbírálás alá esik valamely tett, ha tényleg elkövetve lett, de teljesen homályban hagy arra vonatkozólag, hogy a tett tényleg fenforog-e. Ily esetben rendesen az orvostudomány nyújthat egyedül felvilágosítást a büntény körülményeire vonatkozólag, és az orvos az ő tudományának tanaival kétségtelenül kimutathatja, hogy a bűnös minden tagadása daczára valamely dolog így meg úgy történt és nem történhetett másképp. Az ily esetekben — nem formáserint ugyan, de lényegileg, — az orvosi szakértő mindinkább elfoglalja a bíró helyét, sőt vannak esetek, amikor az orvosi szakértő véleménye valósággal ítéletszámba megy, mert a bíróság az ily vélemények helyességét kénytelenek elfogadni. Óriási az a felelősség, amely ily esetekben az orvosi szakértőkre nehezedik. Nagyobb az ő felelősségük a rendes bírók felelőségénél is, mert hisz ezek kiszabott formák közt alkotják meg véleményüket, ügyész és ügyvéd meghallgatása után és nem egyedül vállalják el a felelőséget az ítéletért, de két társukkal együtt, és több szem többet lát. Ez eljárásban benne rejlenek mindazon biztosítékok, amelyekkel emberileg a bírói ítéletek helyességét körülbástyázni lehet. Ha az orvosi szakértő véleménye a döntő, minden ily biztosíték elesik, s akkor gyakran egyetlen gyarló ember, aki tévedhet, akinek tudása utóvégre is még saját ismeretkörén belül is universalis nem lehet, ítélt ugyszólván egyedül, egyes emberek, sőt egész családok boldogsága és boldogtalansága, becsülete és jövője felett. Fájdalom, az orvosi szakértők úgy látszik, nem mindig birnak nagy felelősségük teljes tudatával. Annak a körülménynek, hogy oly testület előtt állanak, mely előadásaiknak helyességét nem képes teljesen felülbírálni, ovatosságra kellene intenie őket, igen sok esetben azonban csak azt idézi elő, hogy a szakértők valósággal csálhatatlannak képzelik magukat, és mert tudják, hogy véleményeik felett az, akinek elmondják, ítéletet mondani nem képes, bizonyossággal állitanak fel oly tételeket is, amelyek helyessége vagy helytelensége felett gyakran legalább vitatkozni is lehet. A szakértők azután visszavonulnak és a bíróra bizzák az ítéletet, övé a felelősség azért, amit a király nevében kimond, jólehet nem tett tulajdonkép egyebet, mint hogy levonta a konsekuensiákat abból, amit a szakértőtől hallott.

* Közli: Moser: Teutsches Staatsrecht.

Az utóbbi időben gyakran merült fel panasz szakértők véleményei ellen. Feltűnő volt, hogy ha több szakértő szerepelt egy bizonyos perben, ezek, míg teljesen ellentétes álláspontot foglaltak el egymással szemben, a közönség gyanakodni kezdett, hogy ha a tudomány terén oly sok vitás kérdés van, amelyben az egyik vagy a másik szakértő homlok-egyenest ellenkező véleményét körömszakadtáig védelmezni kész, mennyi végzetes tévedés fordulhat elő akkor, ha egyik vagy másik esetben csak egyetlen szakértőt konsultálnak és ennek véleménye alapján ítélnék. Az e téren fenforgó bajoknak sokféle okai vannak, hisz az emberek gyarlók és ha szakértőnek mindig a világ legelső rangú tekintélyét alkalmaznák is, ez se volna mindig minden tévedéstől ment. Éppen mert egyes személyek véleményükben mindig tévedéseknek vannak alávetve, gondoskodni kellene arról, hogy minden egyes kérdésben csak specialistát alkalmazzanak, mert hiába, ma már az orvostudomány is oly rengeteg anyagot foglal magában, hogy egyetlen ember agya azt minden részében, minden vonatkozásban befogadni még sem képes. Lehet valaki kitűnő sebész, de nem fog érteni belgyógyászati kérdéseket; lehet valaki kitűnő anatómus, de nem fog dönthetni szülészeti kérdésekben. A szakértőket sem volna szabad oly helyzetbe hozni, hogy oly kérdésben ítéljezenek, amelyben teljesen otthonosnak nem érzik magukat, mert nem mindenik bír azzal az erkölcsi erővel, hogy ismereteinek gyarlóságát beismerje. Csak ily módon lesz lehetséges azt a bizalmat visszaszerezni, amely a közönség körében a szakértők irányában már-már megingott.

Íme egy konkrét eset:

Egy szegény, 20–22 évi gyakorlattal bíró bába emberölés vétségével vádoltatik, mert egy szülési esetről állítólag a gyermek élete kockáztatva volt, s ő orvost még sem hivatott a szülő nőhöz. A törvényszék szakértőjétől minden kétséget kizáró véleményt kapott arra nézve, hogy a bába eljárásában tudatlanságot tanusított és a szülészetnek még a legelemibb elveivel sincs tisztában. A törvényszék a szakértő véleménye alapján a bábát elítélte, és kevésen mult, hogy diplomáját is el nem vesztette. Az ítélet után véletlenül egy fővárosi ügyvédhez került, aki a törvényszéki szakértő véleményét két gyakorló orvos által felülvéleményeztette és ezen, az elítélre igen kedvező vélemény folytán a kir. tábla az elsőbíró ítéletét feloldotta és az iratoknak az igazságügyi orvosi tanácshoz való felterjesztését elrendelte. Az igazságügyi orvosi tanács a két gyakorló orvos véleményét a törvényszéki orvos véleményével szemben minden pontjában magáévá tette és a bábának szakavatottságát, kiváló előrelátóságát, lelki ismeretességét és kifogástalanságát, melyet a szóban forgó esetben tanusított, kiemeli. Tehát amint ezekből kitűnik, a törvényszék által letárgyalt esetben a bába nem tanusított járatlanságot és tudatlanságot. A törvényszék tévedését jóvá akarja tenni, elégtételt akar szerezni a meghurczolt és kinézett babának, ki azonban hiába, a tartózkodási helyéről eltűnt, hátrahagyva legnagyobb nyomorban hat gyermekét, keresetforrását megsemmisítve.

A budapesti kir. törvényszék első ítélete így szólt:

«Vádolt a Btk. 290. §-ába ütköző gondatlanságból elkövetett emberölés miatt egy havi fogházra és 100 frt pénz-büntetésre ítéltetik.

Indokok: A vád alapját képező tényállás szerint panaszos Schwarcz Árminné, terhes állapotban lévén, 1897. évi szeptember 2-án egy csütörtöki napon, a szülés közeledését érezte, s különösen mert tapasztalták, hogy a magzatviz, mely a méhben a magzatot körülveszi, — megindult, ezért aznap (szeptember 2-án) este vádoltat Fuchs Józsefné bába asszonyt hívták, hogy a szülésnél segítyt nyújtson. Fuchs Józsefné megjelent s ott volt a következő egész éjjel, másnap szeptember 3-án egész nap esti 8 óráig; azonban a szülés elhúzódott s bár a magzatviz tovább folyt, szülési fájdalmak